

Livskvalitet för dig,
vårdkvalitet för oss

Landstingsplan 2015

Med budget för åren 2016-2017

Förlängd giltighetstid för Landstingsplan 2013-2014
Beslutad av landstingsfullmäktige 2014-//-//

LANDSTINGET BLEKINGE

Innehåll

1. FÖRORD	3
1.1 EN TRYGG OCH RÄTTVIS VÅRD I HELA BLEKINGE.....	3
2.1 LANDSTINGETS UPPDRAG	4
2.2 LANDSTINGET BLEKINGES VISION	5
2.3 LANDSTINGET BLEKINGES VERKSAMHETSIDÉ.....	5
2.4 LANDSTINGET BLEKINGES GRUNDLÄGGANDE VÄRDERINGAR.....	5
3. GOD HÄLSO- OCH SJUKVÅRD I LANDSTINGET BLEKINGE	6
4. DEN POLITISKA STYRNINGEN.....	8
4.1 STRUKTUR OCH ANSVAR	8
4.2 EN SAMORDNAD STYRPROCESS	10
5. PLANERINGSFÖRUTSÄTTNINGAR 2013 I KORTHET	12
6. POLITISKT PRIORITERADE ÖVERGRIPANDE MÅL.....	13
6.1 POLITISKT PRIORITERADE ÖVERGRIPANDE MÅL	13
ORDLISTA.....	16

1. Förord

1.1 En trygg och rättvis vård i hela Blekinge

Sjukvården i Blekinge står inför stora utmaningar. Blekingarnas förväntningar på vård är, med all rätt, höga och utvecklingen innebär nya möjligheter som skapar bättre förutsättningar att bota och lindra. Landstinget Blekinge bejakar utveckling och söker dagligen människors förtroende.

Landstingets största tillgång är personalens engagemang och kunskap. Den som är anställd i landstinget ska ges förutsättningar att utvecklas i sitt arbete och genom olika åtgärder stimuleras till ytterligare engagemang, för att utveckla och förbättra sjukvården i Blekinge. Men också människors förtroende för sjukvården är en tillgång som måste förädlas och hanteras med stor ödmjukhet. Att vinna medborgarnas förtroende är en grundläggande uppgift för sjukvården i Blekinge och kräver en ständigt pågående dialog och ett aldrig avstannande förbättringsarbete.

Därför ska alla blekingar känna att vården är tillgänglig, att en sjukvård med hög kvalitet finns nära när man är i behov av den. Landstinget måste därför ytterligare förstärka arbetet med att i första hand klara kraven för vårdgarantin, genom arbetsätt och organisation som utgår från patientens perspektiv. Alla blekingar ska även känna en trygghet i en ambulansverksamhet med hög kvalitet.

Sjukvården i Blekinge ska vara jämlik. Därför måste orättvisor i alla dess former belysas och identifieras, för att åtgärdas. Kön, betalningsförmåga eller mått av envishet får inte innebära skillnad i tillgänglighet eller kvalitet. Barnkonventionen ska på ett självklart sätt genomsyra allt arbete. Vi ska alltid utgå från att organisera sjukvården så att den blir så jämlik som möjligt. Vård ska alltid ges efter behov.

Landstingsstyrelsens uppdrag är att fortsätta insatsprogrammet för kostnadseffektivitet. Detta blir ännu viktigare när landstingets intäktsutveckling är betydligt svagare än i omvärlden. Stora underskott hotar på sikt kvaliteten och tillgängligheten i sjukvården. Landstinget Blekinge ska därför komma tillbaka till positiva bokslut. Kostnaderna ska anpassas till budget och i stora drag ligga i paritet med jämförbara landsting. Därför fortsätter arbetet med att pressa kostnaderna för sjukhusvården

De senaste årens förändringar i organisationen har syftat till att stärka ledningen över verksamheten, för att kunna använda våra gemensamma resurser på ett effektivt sätt som utgår från politiska prioriteringar. Dessa prioriteringar handlar bland annat om att säkerställa att Blekinges båda sjukhusenheter ges goda möjligheter att utvecklas.

Det är inte bara sjukvården som ska ge blekingarna trygghet och framtidstro. Landstinget har även ett ansvar för utvecklingen i hela Blekinge. Landstinget ska därför vara en spjutspets i det regionala samarbetet för en god folkhälsa, ett uthålligt samhälle och en god kollektivtrafik. En avsiktsförklaring har undertecknats av regionerna i Blekinge, Kalmar, Skåne och Södra Småland tillsammans med landstingen i Blekinge, Kalmar och Kronoberg om att verka för en gemensam regionbildning i södra Sverige från senast år 2019. Ett spännande och intensivt regionalt utvecklingsarbete är därför att vänta de närmaste åren.

Kalle Sandström
Landstingsstyrelsens ordförande

2. Landstingets uppdrag, vision och verksamhetsidé

2.1 Landstingets uppdrag

Huvuduppdraget för Landstinget Blekinge är att erbjuda befolkningen en god hälso- och sjukvård¹, både idag, imorgon och i framtiden.

Uppdraget regleras till största del av hälso- och sjukvårdslagen och tandvårdslagen och utifrån dessa formar sedan landstinget sin vision, sina mål och strategier för att möta befolkningens behov på såväl kort som lång sikt.

Hälso- och sjukvårdslagen och Tandvårdslagen

Hälso- och sjukvårdslagen definierar hälso- och sjukvård som ”åtgärder för att medicinskt förebygga, utreda och behandla sjukdomar och skador. Till hälso- och sjukvården hör även sjuktransporter samt att ta hand om avlidna.”

Hälso- och sjukvårdslagen och tandvårdslagen säger att:

- ”Målet för hälso- och sjukvården och tandvården är en god hälsa och en vård på lika villkor för hela befolkningen. Vården ska ges med respekt för alla människors lika värde och för den enskilda människans värdighet. Den som har det största behovet av hälso- och sjukvård ska ges företräde i vården.
- Hälso- och sjukvården och tandvården skall bedrivas så att den uppfyller kraven på en god vård. Detta innebär att den särskilt skall:
 - vara av god kvalitet med en god hygienisk standard och tillgodose patientens behov av trygghet i vården och behandlingen,
 - vara lätt tillgänglig,
 - bygga på respekt för patientens självbestämmande och integritet,
 - främja goda kontakter mellan patienten och hälso- och sjukvårdspersonalen,
 - tillgodose patientens behov av kontinuitet och säkerhet i vården.
- Vården och behandlingen skall så långt det är möjligt utformas och genomföras i samråd med patienten. Olika insatser för patienten skall samordnas på ett ändamålsenligt sätt.
- Varje patient som vänder sig till hälso- och sjukvården och tandvården skall, om det inte är uppenbart obehövt, snarast ges en medicinsk bedömning av sitt hälsotillstånd.
- Hälso- och sjukvården skall arbeta för att förebygga ohälsa. Den som vänder sig till hälso- och sjukvården skall när det är lämpligt ges upplysningar om metoder för att förebygga sjukdom eller skada.”

Kommunallagen

Kommunallagen säger bland annat att:

”Kommuner och landsting ska ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet och i sådan verksamhet som bedrivs genom andra juridiska personer.”

¹ I begreppet ”hälso- och sjukvård” innefattas fortsättningsvis i allmänhet även tandvård.

2.2 Landstinget Blekinges vision

”Livskvalitet för dig, vårdkvalitet för oss”

Landstinget Blekinge verkar i medborgarnas intresse. Visionen ”Livskvalitet för dig, vårdkvalitet för oss” innebär att vi i Landstinget Blekinge, genom bästa möjliga vårdkvalitet, ska medverka till medborgarnas livskvalitet. Landstinget ska medverka till att främja den enskilda människans hälsorelaterade livskvalitet och stärka människans egen förmåga och förutsättningar att ta ansvar för sin hälsa.

För att säkra kvaliteten i den vård vi erbjuder våra medborgare mäter vi kontinuerligt våra prestationer och jämför oss med oss själva över tid och med andra vårdgivare. Mätresultaten utgör ett viktigt underlag i vår kvalitetsuppföljning för att ständigt kunna förbättra våra verksamheter, framför allt inom områden som medborgarnas självupplevda hälsa, patienternas nöjdhet med vården de fått, tillgänglighet, patientsäkerhet, kvalitet och kostnadseffektivitet.

2.3 Landstinget Blekinges verksamhetsidé

Landstinget Blekinges verksamhetsidé beskriver vad verksamheten syftar till och hur organisationen vill att den ska uppfattas av dess intressenter. Verksamhetsidén är inget mål utan ska utifrån visionen, de strategiskt viktiga områdena och inriktningsmålen på ett kortfattat sätt uttrycka eller beskriva vad vi i Landstinget Blekinge vill verka för och uppnå.

”Landstinget ska, med en tillgänglig, säker och kostnadseffektiv vård av god kvalitet, medverka till bästa möjliga livskvalitet för Blekingeborna”

2.4 Landstinget Blekinges grundläggande värderingar

Landstingets grundläggande värderingar ska fungera som en vägledning för hur vi ska ta oss an vårt uppdrag, hur vi bemöter andra och varandra och hur vi utvecklar vårt arbetssätt. Värderingarna är ett viktigt led i arbetet med att skapa en gemensam kultur i hela organisationen och är därmed också vägledande för innehåll och angreppssätt i vår ledningsfilosofi.

- Patient- och medborgarorientering
- Engagerade ledare
- Allas delaktighet
- Kompetensutveckling
- Långsiktighet
- Samhällsansvar
- Processorientering
- Åtgärder för att förebygga risker
- Ständiga förbättringar
- Lära av andra och varandra
- Snabbare reaktioner
- Faktabaserade beslut
- Samverkan

3. God hälso- och sjukvård i Landstinget Blekinge

Det pågår ett ständigt arbete för att säkra att den hälso- och sjukvård som erbjuds av Landstinget Blekinge är av god kvalitet. Landstingsledningens ansvarstagande och engagemang är en av de viktigaste och mest kritiska faktorerna för att detta arbete ska nå framgång. För att markera viktigheten och stärka styrningen av landstingens och regionernas kvalitetsarbete har Socialstyrelsen tagit fram föreskriften ”Ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete” (SOSFS 2011:9), vilken ersatte den tidigare föreskriften ”God Vård – Socialstyrelsens föreskrifter om ledningssystem för kvalitet och patientsäkerhet i hälso- och sjukvården (SOSFS 2005:12). Begreppet *God Vård* är väl inarbetat i landstingets verksamheter idag och används som ett stöd för att skapa bredd och balans i det dagliga kvalitetsarbetet. Huvudbudskapet i *God Vård* innebär kortfattat att hälso- och sjukvården särskilt ska:

1. vara kunskapsbaserad och ändamålsenlig, genom att bygga på vetenskaplig grund
2. vara säker, vilket innebär att vårdskador förhindras genom aktivt riskförebyggande arbete
3. vara patientfokuserad, vilket innebär att den ges med respekt och lyhördhet för individens specifika behov, förväntningar och värderingar, och att dessa vägs in i de kliniska besluten
4. vara effektiv, vilket innebär att tillgängliga resurser utnyttjas på bästa sätt för att uppnå uppsatta mål. Detta innebär i sin tur att vården utformas och ges i samverkan mellan vårdens aktörer utifrån tillståndets svårighetsgrad och kostnadseffektiviteten för åtgärderna
5. vara jämlik, vilket innebär att vården tillhandahålls och fördelas på lika villkor för alla
6. ges i rimlig tid, det vill säga att ingen patient ska behöva vänta oskälig tid på de vårdinsatser som han eller hon har behov av
7. vara hälsoinriktad, vilket innebär att alla möten ska präglas av ett gott bemötande utifrån patientens erfarenheter och behov. Patienten ska betraktas som medproducent till sin egen hälsa. Hälso- och sjukvården ska arbeta för att främja hälsa och förebygga ohälsa. Den som vänder sig till hälso- och sjukvården ska när det är lämpligt ges upplysningar om metoder för att förebygga sjukdom eller skada.

Bild 1: God Vård - Socialstyrelsens föreskrifter om ledningssystem för kvalitet och patientsäkerhet i hälso- och sjukvården, SOSFS 2005:12, med Landstinget Blekinges tillägg om en hälsoinriktad hälso- och sjukvård.

God Vård kännetecknas också av att patienten görs delaktig i vården eftersom det har en positiv inverkan på vårdens resultat. Delaktighet förutsätter att vi som vårdgivare förmedlar kunskap, förståelse och insikt om hälsotillstånd, diagnos och metoder för undersökning och behandling, med hjälp av individuellt anpassad information.

Författningen ”Ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete” lägger ytterligare betoning på ledningens ansvar och engagemang. Ett ledningssystem ska finnas och användas i syfte att utveckla och säkra verksamhetens kvalitet. Det ska vara anpassat efter verksamhetens inriktning och omfattning. Vårdgivaren (landstingsledningen) ska, med stöd av ledningssystemet, planera, leda, kontrollera, följa upp, utvärdera och förbättra verksamheten. Det är också landstingsledningens ansvar att ange hur ovanstående arbete ska fördelas i verksamheten.

För att ta fram ett ledningssystem krävs att de processer som behövs för att säkra verksamhetens kvalitet identifieras, beskrivs och fastställs, även de processer som kräver samverkan med andra verksamheter, vårdgivare, myndigheter o.s.v.

4. Den politiska styrningen

4.1 Struktur och ansvar

Medborgarnas hälsa och behov av hälso- och sjukvård är det som ska styra landstingets verksamheter. För att skapa legitimitet i en demokratiskt styrd organisation är det av yttersta vikt att detta synliggörs, d.v.s. att politiska beslut präglas av ett medborgarperspektiv och ger ett tydligt genomslag i verksamheten. Utvecklingen av dialogerna mellan landstingspolitikerna och länets medborgare är en prioriterad politisk fråga under 2015.

För att på ett framgångsrikt sätt styra landstingets komplexa och omfattande verksamhet krävs en tydlig och i hela organisationen väl kommunicerad metod. Metoden ska skapa en gemensam struktur för planering och uppföljning, där var och en ser sin roll i ett större sammanhang. Sedan 2011 pågår ett utvecklingsarbete att införa uppdragsstyrning i Landstinget Blekinge i syfte att tydliggöra ansvar, uppdrag och resurser på olika nivåer i organisationen. Att styra genom uppdrag ska vara grunden för ledningen av landstingets verksamheter.

Den politiska organisationen och styrningen

Landstingsfullmäktige är ett landstings högsta beslutande organ och i Landstinget Blekinge sitter 47 folkvalda fullmäktigeledamöter.

Landstingsfullmäktige leds av ett presidium med en ordförande och en eller flera viceordförande. Landstingsfullmäktige utser ledamöter i landstingsstyrelsen och nämnderna. Från den 1 januari 2015 inrättas tre nya nämnder: nämnden för Blekingesjukhuset, nämnden för psykiatri och habilitering och nämnden för primärvård och folktandvård.

Inför varje ny mandatperiod fastställer Landstingsfullmäktige i juni en strategisk plan – landstingsplanen – som innefattar landstingets vision, långsiktiga, politiskt prioriterade områden och inriktningsmål. Inför 2016-2018 fastställer nyvald landstingsfullmäktige en ny landstingsplan i juni 2015.

Alla strategiska områden och inriktningsmål ska utgå från medborgarnas hälsa och behov av hälso- och sjukvård. Dessa åskådliggörs i dokumentet *Planeringsförutsättningar*, som tas fram varje höst med ett års framförhållning. Landstingsplanen kan vid behov revideras under mandatperioden.

Planeringsförutsättningarna sätter också sin prägel på den preliminära budget samt de årliga uppdrag som Landstingsfullmäktige beslutar om till nämnderna och landstingsstyrelsen i juni varje år.

I november antar landstingsfullmäktige, i enlighet med kommunallagen, den slutliga finansplanen med budget som innebär en uppdatering av de ekonomiska förutsättningarna. Främst gäller detta skatteunderlag, avkastning, löner och priser och beslut från riksdagen. Finansplanen kan innehålla direktiv till landstingsstyrelsen och nämnderna inför kommande planeringsarbete.

Landstingsstyrelsen är landstingets centrala organ för ledning av dess ekonomiska förvaltning, personalpolitik, byggnadsverksamhet och fastighetsförvaltning. Styrelsen leder, styr och samordnar förvaltningen av landstingets angelägenheter och har uppsikt över övriga nämnders verksamhet. Styrelsen svarar inför fullmäktige att landstinget har en god ekonomisk hushållning, vilket innebär ett planerings- och uppföljningsansvar för Landstinget Blekinges totala resursutnyttjande samt att Landstinget Blekinges olika verksamheter bedrivs effektivt och efter fastställda mål. Styrelsen fastställer därför direktiv och riktlinjer för budget- och investeringsprocessen samt upprättar förslag till landstingsplan och förslag till ettårsbudget. Ur ett befolkningsperspektiv följer och analyserar styrelsen behov och utvecklingstendenser som har betydelse för hälso- och sjukvården.

4.2 En samordnad styrprocess

Det är politikernas uppgift att ange målen, fördela resurserna och följa resultaten i förhållande till de uppsatta målen. Landstingsdirektören och vårdorganisationen ska vara en professionell verksamhetsledning och se till att åstadkomma resultat som uppfyller de politiska uppdragen.

Behovsstyrning, kunskapsstyrning och produktionsstyrning samordnas i en gemensam cyklisk styrprocess, en årscykel, som ska kännetecknas av dialog och öppenhet. I cykeln ingår planering, styrning och uppföljning i en väl sammanhållen helhet där de olika delarna påverkar – och påverkas – av varandra.

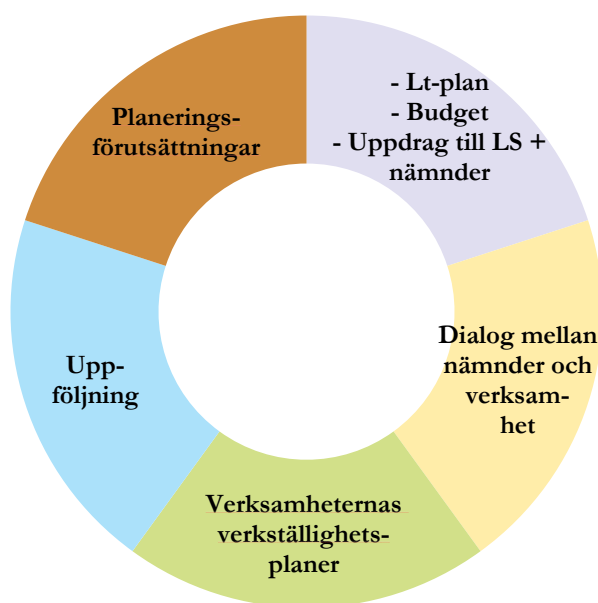

Bild: Landstinget Blekinges samordnade styrprocess.

Planeringsförutsättningar

Planeringsförutsättningarna är ett samlat dokument med prognoser och analyser för kommande år, som presenteras för landstingsfullmäktige i november varje år. Planeringsförutsättningarna omfattar bland annat befolkningsprognoser, hälsans fördelning i befolkningen, vårdkonsumtion och vårdmönster kopplade till kostnader, nya lagar, förordningar och nationella riktlinjer och slutligen ekonomiska förutsättningar samt tillgång till rätt kompetens utifrån befolkningens behov av hälso- och sjukvårdsinsatser.

Landstingsplan, budget och uppdrag till landstingsstyrelse och nämnder

Planeringsförutsättningarna ligger till grund för den landstingsplan som tas i juni första året efter valet. Landstingsplanen innehåller de politiska prioriteringar som majoriteten gjort för mandatperioden och baseras på fakta om befolkningens hälsa och behov av hälso- och sjukvård. Dessutom utgör de underlag för den preliminära finansplan med budget samt de uppdrag som landstingsfullmäktige fastställer för landstingsstyrelse och nämnder i juni varje år. Vid behov revideras landstingsplanen samtidigt.

Dialog vid upprättande av verkställighetsplaner

Verkställighetsplaner och slutlig resursfördelning till verksamheterna fastställs av nämnder och styrelser efter att slutlig budget har fastställts av landstingsfullmäktige i november. Verkställighetsplanerna tas fram i nära dialog mellan politik, tjänstemän och verksamhetsföreträdare och ska ha sin grund i planeringsförutsättningar, landstingsplan, eventuella genomförda behovsanalyser och uppföljning av tidigare överenskomna verkställighetsplaner. Verkställighetsplanerna är också vägledande för de kravspecifikationer som ligger till grund för avtal med privata vårdgivare.

Uppföljning

Den kontinuerliga uppföljningen sker genom rapporter varje månad till nämnder och landstingsstyrelse. Fördjupade månadsrapporter redovisas varannan månad. Om målen inte nås ska en förklaring lämnas tillsammans med en åtgärdsplan.

Landstingsstyrelsens uppföljning, som redovisas för landstingsfullmäktige, sker i form av landstingets samlade årsredovisning. Den behandlas i landstingsfullmäktige i april. Därutöver redovisas två delårsrapporter, en per den 30 april och en per den 31 augusti, varav den i augusti månad är en fördjupad delårsrapport som behandlas i fullmäktige.

De förtroendevalda politikerna har dessutom ett övergripande ansvar att följa upp att det finns god intern styrning och internkontroll i landstinget. Internkontrollen ska säkerställa att politiska mål, policydokument och övriga ambitioner för ekonomi och verksamhet uppfylls och att rutiner, processer och system är tillförlitliga och effektiva.

Till stöd för planering, styrning och uppföljning arbetar landstinget dessutom med att utveckla ett övergripande ledningssystem. Med ledningssystem menar vi de angrepps- och arbetssätt vi i landstinget har kommit överens om att följa för att uppnå de mål och resultat vi vill ha.

5. Planeringsförutsättningar 2013 i korthet

Dokumentet *Planeringsförutsättningar 2013* ska utgöra ett underlag för landstingets budget- och planeringsprocess för hälso- och sjukvården i Blekinge län de kommande åren.

Med en befolkningsutveckling i Blekinge län som innebär en allt större andel äldre och en minskning i inflyttning, står vi inför tuffare utmaningar än svenska landsting och regioner generellt. Dessutom har vi en befolkning med sämre livsvillkor, sämre levnadsvanor och därmed en sämre hälsa än svenskarna i genomsnitt, vilket har direkt inverkan på behovet av hälso- och sjukvård.

Eftersom hälso- och sjukvården till största del finansieras av skatte- och statsbidragsintäkter kommer det att bli kännbart framöver att vi har en allt mindre andel i befolkningen som ska försörja våra invånare. Vi har dessutom en större andel arbetslösa och får kämpa mer för att återhämta oss efter den ekonomiska krisen än landsting och regioner i allmänhet i Sverige. Landstinget Blekinge har som en konsekvens av detta genomgått några ekonomiskt påfrestande år, vilket fortfarande påverkar oss i våra dagliga beslut och verksamheter.

Som en följd av utvecklingen inom de kommunikativa medierna har våra medborgare och patienters kunskaper ökat kring den positiva utveckling som sker i hälso- och sjukvården, d.v.s. kring möjligheterna att bota och behandla allt fler sjukdomar och besvär. Detta i sin tur medför att medborgare, patienter och anhöriga har högre förväntningar och ställer större krav på delaktighet och inflytande i sin vård och behandling. Landstinget har också nationella krav på kvalitet och säkerhet, som förutsätter ordnade former för kvalitetsutveckling på alla nivåer.

Med alltmer begränsade resurser och ett ökande behov av hälso- sjukvårdsinsatser i befolkningen är prioriteringar en nödvändighet för att klara framtiden. Öppna och väl underbyggda prioriteringar, som kommuniceras med såväl de egna verksamheterna som med befolkningen stärker hälso- och sjukvårdens legitimitet som offentlig, skattefinansierad verksamhet.

Läkar- och tandläkarbristen är ett stort bekymmer idag och inför framtiden och som behöver hanteras även ur ett långsiktigt perspektiv. Den kommande regionbildningen är en annan utmaning som kräver landstingets engagemang och strategiska tänkande de närmaste åren.

Detta betyder att landstinget nu måste planera för en mer långsiktigt hållbar hälso- och sjukvård och därmed en stabil ekonomi, vilket i sin tur förutsätter en väl fungerande styrnings- och ledningsprocess, som är begriplig och kommunicerbar på alla nivåer i landstingsorganisationen.

6. Politiskt prioriterade övergripande mål

Mot bakgrund av landstingets huvuduppdrag - att erbjuda befolkningen en god hälso- och sjukvård utifrån befolkningens hälsorelaterade behov – har landstinget formulerat sin vision i tidigare kapitel. I detta kapitel fortsätter arbetet med politiskt prioriterade mål och strategier för den kommande mandatperioden. Till grund för dessa prioriteringar ligger de planeringsförutsättningar som presenterades i sin helhet för Ekonomikommittén i april 2012.

Styrande för prioriteringsarbetet i hälso- och sjukvården ska också, enligt Socialdepartementets slutbetänkande kring Prioriteringsutredningen *Vårdens svåra val*², vara följande principer:

1. Människovärdesprincipen: alla människor har lika värde och samma rätt oberoende av personliga egenskaper och funktioner i samhället.
2. Behovs- eller solidaritetsprincipen: resurserna bör satsas på den människa eller verksamhet som har de största behoven.
3. Kostnadseffektivitetsprincipen: vid val mellan olika verksamhetsområden eller åtgärder bör en rimlig relation mellan kostnader och effekt, mätt i förbättrad hälsa och höjd livskvalitet, eftersträvas.

Principerna är rangordnade så att människovärdesprincipen går före behovs- eller solidaritetsprincipen, och kostnadseffektivitetsprincipen är underordnad de båda övriga principerna. Tillgången till vård behöver därför styras efter individens vårdbehov, så att den som har det största behovet av hälso- och sjukvård ges företräde. Situationen med ökade behov och minskade resurser ställer större krav på hälso- och sjukvården att använda sina resurser på bästa möjliga sätt, så att befolkningen i Blekinge får ut så mycket hälsa och livskvalitet som möjligt för varje satsad skattekrona. Samtidigt ska landstinget värna om och bidra till en hållbar utveckling i samhället i stort. Arbetet för hållbar utveckling ska vara långsiktigt, medvetet och systematiskt och kräver aktiv omvärldsbevakning och framtidsanalys av både politiker och verksamhetsföreträdare. ”En hållbar utveckling är en utveckling som tillfredsställer dagens behov utan att äventyra kommande generationers möjligheter att tillfredsställa sina behov”³. Hållbar utveckling innehåller både sociala, miljömässiga och ekonomiska aspekter.

6.1 Politiskt prioriterade övergripande mål

Utifrån tidigare beskrivna utgångspunkter bedöms följande fyra övergripande mål vara av särskild, strategisk vikt under kommande mandatperiod:

1. En god hälso- och sjukvård samt insatser för en bättre folkhälsa
2. Aktivt klimat och miljöarbete för hållbara livsmiljöer
3. En stabil ekonomi för hållbar kostnadsutveckling
4. Engagerade medarbetare och goda utvecklingsmöjligheter

Målen ska vara styrande och för att nå framgång i detta arbete måste samtliga verksamheter arbeta aktivt med samtliga målen i Landstingsplanen. Både processen före och processen efter fastställande av Landstingsplanen är av största vikt. Dialog behöver därför ske på flera olika nivåer i landstingsorganisationen. Landstingsfullmäktige kommer årligen att skriva fram specifika inriktningsdokument för sina respektive styrelser och nämnder. Dessa kommer i sin tur att i dialog med sina förvaltningar ta fram verkställighetsplaner för respektive verksamhetsår.

² *Vårdens svåra val* (SOU 1995:5)

³ 1 Kap § 1 Miljöbalken (SFS 1998:808).

1. En god hälso- och sjukvård samt insatser för en bättre folkhälsa

Landstinget Blekinge ska erbjuda en trygg och säker hälso- och sjukvård med patientens perspektiv i fokus. Verksamheternas insatser ska planeras, samordnas och genomföras strukturerat och målinriktat, för en jämlik och tillgänglig vård. Detta i sin tur kräver att tillgången till kompetens i organisationen planeras och anpassas efter medborgarnas behov av hälso- och sjukvård.

Samtliga landstingets verksamheter har även ett brett uppdrag i det förebyggande folkhälsoarbetet, där kunskap om medborgarnas behov är en central faktor. Samverkan med övriga samhället och dess aktörer är en viktig förutsättning. Formerna för denna ska ständigt utvecklas.

Ett systematiskt och regelbundet patientsäkerhetsarbete är grundläggande för tilliten till hälso- och sjukvården. Andra avgörande omständigheter är bemötande och upplevelsen av vårdkvaliteten generellt. Landstingets verksamheter ska genom ett ständigt förbättringsarbete inom sina respektive ansvarsområden, bidra till att stärka förtroendet för landstinget.

I korthet innebär målet följande:

- Tillgängligheten ska förbättras årligen, utöver den för besök och behandling.
- Arbetet för en bättre folkhälsa ska även avspeglas i en ökad jämlik hälsa.
- Medborgare och patienter ska ha förtroende för landstingets verksamheter.

2. Aktivt klimat- och miljöarbete för hållbara livsmiljöer

Landstinget ska vara en trovärdig folkhälsoaktör i det regionala miljöarbetet genom att främja en god hälsa och aktivt arbeta för friska livsmiljöer, Miljöprogram och mål ska bidra till ett offensivt arbetssätt, med löpande uppföljning av miljömålen.

Landstingets verksamheter ska årligen öka andelen upphandlingar där miljökrav samt sociala och etiska krav ställs på varor och tjänster. Miljösamordning ska bidra till bättre miljömålsintegrering, hållbarhetsarbetet ska systematiseras och integreras på alla nivåer och genomsyra hela investeringsprocessen. Personalen ska stimuleras att ta ansvar och initiativ.

Genom att särskilt föra fram folkhälsoperspektivet inom ramen för aktiva regionala utvecklingsinsatser ska landstinget bidra till länets utveckling och skapa förutsättningar för ett hållbart samhälle och en god livsmiljö.

I korthet innebär målet följande:

- Miljö- och hållbarhetskrav ska ställas i upphandling av varor och tjänster.
- Hållbarhetsarbetet ska systematiseras och integreras på alla nivåer.
- Ökat fokus på regionalt arbete med klimat, energi och transporter.

3. En stabil ekonomi för hållbar kostnadsutveckling

Landstinget Blekinge ska ha en god ekonomisk hushållning och bedriva verksamheten på ett kostnadseffektivt och ändamålsenligt sätt. Finansiella mål liksom riktlinjer för verksamheten och resursfördelning ska uttrycka realism och handlingsberedskap. Ambitionsnivån avgörs av landstingets ekonomiska situation.

Budget som styrinstrument liksom ett kontinuerligt och aktivt utvecklingsarbete med rutiner för uppföljning och kontroll är viktiga förutsättningar i arbetet att kvalitetssäkra beslutsunderlag och ekonomiska effekter av fattade beslut.

En utvecklad investeringsprocess med utvecklade kriterier för driftsekonomiska konsekvenser, samplanering och prioriteringar enligt verksamhetsmål och politiska inriktningsbeslut, ska säkerställa kontrollerbara investeringar.

- Styrinstrument ska bidra till ekonomisk stabilitet och en ekonomi i balans.
- Kostnadsmedvetenhet och kontroll ska ge effektiva verksamheter.
- Kontrollerbar investeringsprocess för verksamhetsmässig och ekonomisk nytta.

4. Engagerade medarbetare och goda utvecklingsmöjligheter

Landstinget Blekinge ska vara en attraktiv arbetsgivare. Ett systematiskt förbättrings- och utvecklingsarbete, utifrån arbetsplatsnära behov och förutsättningar, ska bidra till goda villkor för lärande, delaktighet och en sammanhållen värdegrund.

Ett gott medarbetarskap ska prioriteras, med fokus på genomförda medarbetarsamtal och kompetensutveckling. Landstinget ska erbjuda heltidstjänstgöring med möjlighet till önskad sysselsättningsgrad, verksamheterna ska arbeta med attitydförändring och för jämställda villkor.

Medarbetarnas engagemang i förbättrings- och utvecklingsarbetet ska tas tillvara genom utrymme för dialog och processer för ökad delaktighet. Den interna kommunikationen är ett viktigt redskap för kunskapsspridning om organisation, utvecklingsprocesser, verksamhetsmål och resultat.

- Anställda ska erbjudas heltid och jämställda villkor.
- En hälsosam arbetsplats för ökad arbetstillfredsställelse.
- Delaktighet och dialog ska bidra till engagemang och medverkan.

Ordlista

Behov

Med behov menar vi i detta sammanhang behov på strategisk befolkningsnivå uttryckt i behov av hälsa och hälso- och sjukvårdsinsatser.

Behovsstyrning

Landstingsstyrelsen har utifrån sin roll som medborgarföreträdare fokus på blekingarnas hälsa och behov av hälso- och sjukvård och ska verka för en god hälsa hos befolkningen och en god hälso- och sjukvård.

Hållbar utveckling

En hållbar utveckling är en utveckling som tillfredsställer dagens behov utan att äventyra kommande generationers möjligheter att tillfredsställa sina behov. En hållbar utveckling innehåller både sociala, miljömässiga och ekonomiska aspekter.

Hälsa på lika villkor

En enkät som skickas ut till ett urval av länets befolkning i åldern 16-84 år, där frågor ställs kring hälsa, livsstil och levnadsvanor.

Hälsofrämjande arbete

Handlar om att stärka kroppens motståndskraft mot angrepp på hälsan, där hälsan ses som individens subjektiva upplevelse och något annat än sjukdom. Målgruppen för insatserna utgörs ofta av befolkningen i allmänhet. Insatser kan göras av hälso- och sjukvården, men också av flera andra samhällsaktörer.

Mål

En slutposition som i rimlig utsträckning kan uppnås inom förväntad tidsram och med tillgängliga resurser.

SOSFS

Förkortning för Socialstyrelsens författningssamling.

Strategi

En metod eller plan som valts i syfte att nå en önskad och eftersträvad framtid.

Strategiskt mål

Ett brett definierat mål som organisationen måste uppnå för att lyckas med sin strategi.

Systematiskt arbete

Att arbeta på ett välorganiserat och för syftet så korrekt och optimalt sätt som möjligt. Det kan handla om att identifiera, organisera, dokumentera, kontrollera och följa upp ett arbete inom ett identifierat område.

Verksamhetsidé

En allmängiltig och av alla accepterad beskrivning av vad verksamheten syftar till och hur organisationen vill att den ska uppfattas av dess intressenter. Verksamhetsidén är inget mål utan ska utifrån visionen, inriktningsmålen och effektmålen på ett kortfattat sätt uttrycka eller beskriva vad landstinget vill göra och uppnå.

Verksamhetsstyrning

Landstingsstyrelsen har utifrån sin ägarroll fokus på och ansvar för verksamheten, genom att se till att vårdverksamheterna uppfyller kraven på god produktivitet, effektivitet och kvalitet.

Vårdgaranti

Överenskommelse mellan staten och landstingen om att landstingens sjukvård ska erbjuda undersökning och behandling inom viss tid i icke-akuta fall.